

ΕΠΑΝΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ ΚΑΙ ΕΙΣΦΟΡΕΣ

N.4387 2016 δύο χρόνια μετά

230 επιπλέον νομοθετήματα

Από το ν.4387/2016 ΦΕΚ Α' 85,12.05.2016 και τη δημιουργία του ΕΦΚΑ, μέχρι σήμερα υπάρχουν περίπου 230 νομοθετήματα (Νόμοι Υπουργικές αποφάσεις, και Εγκύκλιοι) οι οποίες διευκρινίζουν, συμπληρώνουν ή και τροποποιούν το νόμο.

ΕΠΑΝΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Εθνική Σύνταξη:

- Υπολογίζεται βάσει των ετών μόνιμης παραμονής στην Ελλάδα και μειώνεται κατά $1/40$ για κάθε έτος λιγότερης διαμονής στη χώρα από την ηλικία των 15 έως την ηλικία συνταξιοδότησης . Ανέρχεται στα 384 το μήνα, ποσό που μειώνεται κατά 2% το χρόνο για λιγότερα έτη ασφάλισης μέχρι τα 15 με 10% μεγαλύτερη μείωση. Το ελάχιστο ποσό για 15 χρόνια προϋπηρεσίας και 40 χρόνια παραμονής στη χώρα είναι τα 345,6 ευρώ.
- Αρχικά είχε προβλεφθεί να αυξάνεται βάσει του ΔΤΚ και του ΑΕΠ αλλά παγώνει μέχρι το 2022.

ΕΠΑΝΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Ανταποδοτική Σύνταξη: Υπολογίζεται βάσει

- Του συντάξιμου μισθού κατά το έτος συνταξιοδότησης
- Για τους συνταξιούχους που υπάγονταν πριν τη συνταξιοδότηση σε ασφαλιστικές κλάσεις ή κατηγορίες ή τεκμαρτά ποσά ο συντάξιμος μισθός υπολογίζεται σύμφωνα με την τρέχουσα τιμή τους το 2016.
- Για τις υπόλοιπες περιπτώσεις ο συντάξιμος μισθός αναπροσαρμόζεται με την αύξηση συντάξεων από το έτος συνταξιοδότησης μέχρι και το 2016 ακόμα και αρκετά πάνω από το 100% για συνταξιούχους που έχουν αποχωρήσει το 1990-2002.
- Τα νέα ποσοστά αναπλήρωσης του ν. 4387/2016
- (Οι μειώσεις που έχουν γίνει λόγω ορίου ηλικίας κατά τα όσα ίσχυαν το έτος συνταξιοδότησης δεν αλλάζουν με τα ισχύοντα όρια ηλικίας του έτους 2016)

ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΔΙΑΦΟΡΑ

- Το σύνολο εθνικής και ανταποδοτικής σύνταξης συγκρίνεται με την τρέχουσα σύνταξη. Η διαφορά τους ονομάζεται «προσωπική διαφορά». Όταν η νέα προκύπτουσα σύνταξη υπολείπεται της τρέχουσας το 2016 πριν το νόμο, η διαφορά υπολογίζεται το 2016 και περικόπτεται το 2019 μέχρι ποσοστού 18% της παλαιάς σύνταξης. Όταν η νέα προκύπτουσα σύνταξη υπερβαίνει την τρέχουσα το 2016, η θετική διαφορά προσαυξάνει τη σύνταξη και καταβάλλεται σε πέντε χρόνια από 2019-2023.
- Αρχικά είχε προβλεφθεί η αρνητική προσωπική διαφορά να μειωνόταν μέσω παγώματος συντάξεων. Όμως το παγωμα όλων των συντάξεων εκ των υστέρων ορίστηκε να ισχύει μέχρι το 2022 και η προσωπική διαφορά να περικοπεί.

Διαδικασία επανυπολογισμού

Συντάξιμος μισθός/ Εθνική Σλυνταξη	Μέσος όρος Πλήρης Σύνταξη	Μέσος όρος Μειωμένη Σύνταξη 10% λόγω ορίου ηλικίας	Μέσος όρος ΕΠΑΝΥΠΟΛΟΓΙΣ ΜΕΝΗ ΣΥΝΤΑΞΗ ΓΗΡΑΤΟΣ πλήρης	Μέσος όρος ΕΠΑΝΥΠΟΛΟΓΙΣ ΜΕΝΗ ΣΥΝΤΑΞΗ ΓΗΡΑΤΟΣ μειωμένη κατά 10%	Μέσος όρος ΤΡΕΧΟΥΣΑ ΣΥΝΤΑΞΗ ΓΗΡΑΤΟΣ πλήρης	Μέσος όρος ΤΡΕΧΟΥΣΑ ΣΥΝΤΑΞΗ ΓΗΡΑΤΟΣ μειωμένη κατά 10%	Μέσος όρος ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΔΙΑΦΟΡΑ πλήρης	Μέσος όρος ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΔΙΑΦΟΡΑ μειωμένη κατά 10%
75	19	17	278	250	486	486	-87	-87
259	19	17	278	250	486	486	-87	-87
125	31	28	334	300	486	486	-87	-87
259	31	28	290	261	486	486	-87	-87
346	31	28	377	339	486	486	-87	-87
175	44	39	389	350	486	486	-87	-87
346	44	39	389	350	486	486	-87	-87
200	50	45	309	278	486	486	-87	-87
259	50	45	309	278	486	486	-87	-87
250	62	56	408	367	486	486	-78	-87
346	62	56	408	367	486	486	-78	-87
Γενικός Μέσος όρος	39	36	342	308	486	486	-86	-87

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Ο επανυπολογισμός φέρνει σημαντικές μειώσεις (έως και 18%) τόσο σε αλλοδαπούς που υπάγονται στα παλαιά κατώτατα όρια συντάξεων, όσο και σε ασφαλισμένους με 25-35 έτη ασφάλισης. Κερδισμένοι βγαίνουν συνταξιούχοι με πάνω από 38 έτη ασφάλισης που έχουν αποχωρήσει μετά το 2010 ή συνταξιούχοι που λαμβάνουν μειωμένες συντάξεις λόγω ορίων ηλικίας.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ 1

Σύμφωνα με το άρθρο 11 του ν.3863/2010 που ισχύει και σήμερα

- Το ύψος των δαπανών για την κύρια και επικουρική σύνταξη, προβαλλόμενο έως το έτος 2060, δεν πρέπει να υπερβαίνει το περιθώριο αύξησης των 2,5 ποσοστιαίων μονάδων του ΑΕΠ, με έτος αναφοράς το 2009.
- Σύμφωνα με το ESSPROS του 2015 το ποσοστό της δαπάνης συντάξεων ήταν 13,5% του ΑΕΠ άρα το ύψος του συνόλου της δαπάνης συντάξεων από το 2010 και μετά δεν θα πρέπει να ξεπεράσει το 16% του ΑΕΠ.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ 2

Για το έτος 2016 γνωρίζουμε ότι:

- Δαπάνη συντάξεων: $17,3\% * \text{ΑΕΠ} = 17,3\% * 177,735,3 \text{ Τρισ} = 30,75 \text{ Δις}$
- **Εισφορές εργοδότη εργαζομένου** = $10,5\% * \text{ΑΕΠ} = 18,49 \text{ Δις}$ (δεν περιλαμβάνεται το δημόσιο ως εργοδότης)

Άρα το **Δημόσιο** (κράτος) μέσω φόρων κάλυψε το $17,3\% - 10,5\% = 6,8\%$ ποσό ίσο με $6,8\% * 177.735,3 = 11,92 \text{ Δις}$

- Δηλαδή από τη δαπάνη για κύρια και επικουρική το 2016 που ήταν 30,75 Δις
  - Οι εργοδότες και εργαζόμενοι συνεισέφεραν τα 18,49 δις (**το 61% της δαπάνης**)
  - Το κράτος, δηλαδή ο πολίτης, μέσω φόρων, πλήρωσε 11,92 Δις (**το 39% της δαπάνης**)
- Το πλήθος των φορολογούμενων πολιτών το 2016 ήταν 7,3 εκατομμύρια, (4,7 εργαζόμενοι και άνεργοι και 2,6 εκατομμύριο συνταξιούχοι) άτομα. Εάν το κόστος του ελλείμματος των συντάξεων αναλογισθεί στα 4,7 εκατομμύρια του ενεργού πληθυσμού, με μηδενικό επιμερισμό του βάρους στους συνταξιούχους αυτό ανέρχεται σε 211€ το μήνα (τα ψώνια 3-μελούς οικογένειας στο S.M.) αποκλειστικά για τη «συντήρηση των συνταξιούχων» και πέραν των ατομικών τους εισφορών για κοινωνική ασφάλιση.

Έκθεση συντάξεων AWG 2018

- Σύμφωνα με την τελευταία Έκθεση συντάξεων χώρας στο AWG με τις περικοπές των συντάξεων από το 2019 μειώνεται η αντίστοιχη φορολογική επιβάρυνση και το 2020 διαμορφώνεται στα 194 το μήνα, εξασφαλίζοντας ένα λογαριασμό ΔΕΗ το χρόνο. Η κρατική επιχορήγηση μειώνεται από 6,8% σε 5,5% του ΑΕΠ και επομένως δημιουργείται οικονομική ανάσα για κρατικές επενδύσεις της τάξεως του 1,3% του ΑΕΠ 2019 ή 2,64 Δις που αν χρησιμοποιηθούν σωστά από τις κυβερνήσεις θα συνεισφέρουν στην ανάπτυξη όπως χθες και απόλυτα χρειάζεται η χώρα. Κατά την Έκθεση εάν ακολουθηθούν τα συμφωνηθέντα οι δαπάνες από τον κρατικό προϋπολογισμό για την κάλυψη των ελλειμμάτων θα μειώνονται μεταβιβάζοντας το βάρος των δαπανών για συντάξεις ολοένα και περισσότερο στις εισφορές εργοδότη εργαζόμενου.

ΠΡΟΒΟΛΗ ΔΑΠΑΝΗΣ ΚΑΙ ΕΙΦΟΡΩΝ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ 2016-2070, ΕΑΑ 2018

3.2.1. Projection results disaggregation

TABLE 7a								
Projection results disaggregation (%GDP)								
	2016	2020	2030	2040	2050	2060	2070	Peak year
Gross public pension expenditure	17.3	13.4	12.0	12.9	12.5	11.5	10.6	2016
Main pension expenditure	14.7	11.8	10.5	11.3	11.0	10.0	9.2	2016
Auxiliary pension expenditure	2.1	1.6	1.4	1.5	1.4	1.4	1.4	2016
Uninsured benefits	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.0	2043
EKAS	0.4	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	2016
Public pension contributions	13.7	12.6	12.3	12.6	12.2	11.5	10.8	2016
Main Employer & Employee	5.2	5.5	6.0	6.1	6.0	6.0	6.1	2035
Auxiliary	1.7	1.6	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	2016
State	6.8	5.5	4.8	5.0	4.7	4.0	3.3	2016

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ 3

- Σε περσινή μας μελέτη για την ανταποδοτικότητα συμπεράναμε ότι οι παλιές συντάξεις είναι σημαντικά υποχρηματοδοτημένες σε σχέση με τις εισφορές με αποτέλεσμα να επιβαρύνουν δυσανάλογα τους νυν εργαζόμενους.
- Οι τελευταίοι καλούνται να στηρίξουν με τις εισφορές και τη φορολογία τόσο τους υφιστάμενους συνταξιούχους και -ελλείπει εύρωστης νέας γενιάς εργαζομένων - εισφέροντας επιπλέον για τις ίδιες τις μελλοντικές συντάξεις τους. Είναι η γενιά που βρίσκεται στον αντίποδα της πρώτης γενιάς του ασφαλιστικού που εισέπραξαν χωρίς να πληρώσουν. Οι νυν εργαζόμενοι θα πληρώσουν χωρίς να εισπράξουν. Με την έννοια αυτή τα συμφωνηθέντα πρέπει να τηρηθούν.
- Η ανταποδοτικότητα του συστήματος για τους νέους συνταξιούχους για το 2019 έχει υπολογιστεί στο 90%. Παρότι ο επανυπολογισμός μειώνει τη μέση σύνταξη των υφιστάμενων συνταξιούχων διατηρεί σε μεγάλο βαθμό μια ανταποδοτικότητα εισφορών ενδεχομένως και πάνω από 200%. Ταυτόχρονα η διαγενεακή αλληλεγγύη χάρη των νέων ενισχύεται.
- Για το αν οι περικοπές των συντάξεων υφιστάμενων και καινούριων ήταν δίκαιες αυτό μπορεί να μελετηθεί στη βάση των αντίστοιχων πολιτικών. Με την έννοια αυτή σύμφωνα με μια πιο «φιλολαϊκή» αλλά και ισοπεδωτική πολιτική δίκαιο είναι να υπάρχουν ψηλά κατώτατα όρια ώστε να εισπράττονται από την πλειονότητα επαρκείς μη ανταποδοτικές συντάξεις. Μια άλλη πολιτική είναι οι συντάξεις να είναι πιο ανταποδοτικές (αναλογιστικά δίκαιες) ως κίνητρο εργασίας. Πάντα χρειάζεται υγιής διάλογος χωρίς στείρες και μονομερείς αντιπαραθέσεις ώστε να βρίσκεται η χρυσή τομή ανάμεσα στα δύο με τη χρησιμοποίηση κατάλληλων εργαλείων και δεικτών.